

3. Izobraževalna bitka

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Oče, ki je imel izrazito razvit pedagoški čut, si je svet in njegove probleme rad predstavljal s pomočjo prispodob, prežetih z nadnaravnim pomenom. Na začetku projekta Villa Tevere, v pomanjkanju gmotnih sredstev za izgradnjo kompleksa

stavb, ki naj bi postale centralni sedež Opus Dei, je skušal na vsak način svojim duhovnim otrokom vcepiti potrebo po tem, da si vsi zavihajo rokave in se s skupnimi močmi lotijo tega podviga. Kajti od tega, da se čim prej uresniči njegov trdni namen in se postavi tisto zidovje, je bila odvisna hitrost širitve Dela ter čudovito služenje v korist Cerkve. Prvo obdobje, od leta 1949 do 1954, je bilo trda preizkušnja, čas brezkončne tesnobe sredi nepopisnega pomanjkanja. Očetove prošnje so se v vidni ganjenosti dvigale k nebu. In čeprav stiske in tegobe – kot že opisano na teh straneh – niso ponehale, pa so se polagoma začeli kazati tolažeči učinki petletnih prizadevanj. Avgusta 1954, ko so bili izpiti na papeških univerzah in atenejih končani, je ustanovitelj končno imel na razpolago prve sadove, ki jih je lahko porazdelil po svetu. Ni si težko predstavljati njegovega veselja, ko po

vrsti piše vikarjem v Mehiko,
Združene države in Čile ter v vsakem
od treh pisem ponavlja:

Če boste zvesti, če nas ne pustite
samih, bomo od naslednjega leta
dalje imeli obilne generacije novih
duhovnikov s cerkvenimi
akademskimi nazivi, pridobljenimi v
Rimu. To pomeni, da boste od
decembra '55 lahko vsako leto
računali na osebje ..., če se odzovete
na moje klice, ki so božji klici.

Treba se je prepričati: ni dovolj, da
tukaj imamo ptičke, ki jih po božji
milosti ne manjka, in pičo, ki je doslej
nismo uspeli pridobiti v zadostnih
količinah, ampak potrebujemo tudi
kletko: stavbe Rimskega kolegija sv.
Križa. Imejte v mislih, da dokler ne
pridemo do konca – do zadnjega
zidaka, do zadnjega stola –, bo tako,
kot da bi bila hiša Dela v plamenih.
Bolj kot vse drugo je potrebno
pogasiti ta požar.^[1]

Prispodoba o študentih, njihovem vzdrževanju in nastanitvi, je sporočala jasen nauk, in sicer: če hočejo imeti duhovnike za nove regije, morajo pomagati pri vzdrževanju Ville Tevere:

Bi ti prišlo prav šest duhovnikov? piše oče mehiškemu vikarju. Poslal ti jih bom in še enkrat toliko vsako leto, razen če nas pustite same s temi zidarji in s temi gmotnimi skrbmi.^[2]

Prav malo je namreč zaleglo, če je število članov Dela znatno naraščalo, kot se je dogajalo na primer v Kolumbiji, ko pa ni bilo dovolj duhovnikov za njihovo dušno oskrbo. V takih razmerah bi le stežka nadaljevali svojo pot.^[3] Kajti da bi bilo mogoče pošiljati duhovnike v vse regije, je bilo potrebno lepo število **študentov, molitev, žrtev in gmotnih prispevkov.**^[4]

Gradbena dela v Villi Tevere so bila končana 9. januarja 1960.

Ustanovitelj je ravno takrat izpolnil osemindeset let. V tednih pred tako znamenitim datumom so gojenci Rimskega kolegija delali s polno paro, treba je bilo prebarvati strop in urediti še zadnje dekorativne podrobnosti. Tačas je oče preučil in prečesal celoten Rimski obrednik, a se nikakor ni mogel načuditi. Prav nikjer ni bil omenjen obred, ki ga je iskal: ***obrazec za blagoslov poslednjega kamna zgradbe, saj je le-ta pomemben, ker simbolično ponazarja dolga leta trdega, prizadevnega in vztrajnega dela mnogih ljudi.***^[5] Naj se zdaj zadovolji kar s splošnim blagoslovom?

Potem ko so 9. januarja ob enajstih dopoldne vsi čestitali očetu za rojstni dan, so prešli k slovesnemu dejanju, s katerim je bilo končano mukotrpno obdobje gradnje, ki bi ga bilo treba označiti kot »nenehni čudež«.^[6] Pognati se v tisto pustolovščino je

bilo živo dejanje vere, vztrajanje v njej je pomenilo božansko norost, njeno dokončanje pa junaško zvestobo. Ali ni morda v ustanoviteljevih ušesih odmeval očitek, ki ga je v globini duše zaslišal nekoč, ko je delil obhajilo redovnicam pri Sv. Elizabeti? Mar niso bila vsa ta leta naporov zadosten odgovor na nauk, ki ga je prejel v mladosti: ***Ljubezen so dejanja, ne pa lepe misli?*** Morebiti je zaradi tega, kadar je omenjal zidove Ville Tevere, pogosto dejal: »Zdi se, da so iz kamna, vendar so iz ljubezni.«^[7]

Tistega dopoldneva, na očetov rojstni dan, so šli vsi skupaj na dvorišče, ki je mejilo na apsido kapele Svetih apostolov. Začelo je rosi. Niso se kaj dosti zmočili, saj je bil obred kratek. Potem ko je Álvaro na glas prebral besedilo listine v zahvalo Gospodu za dokončano gradnjo, so jo položili v svinčeno skrinjico, v kateri so bili

shranjeni kovanci brez posebne vrednosti iz držav, kjer so že bili navzoči člani Dela. Zatem, predno je delovodja skrinjico zazidal v nišo v apsidi, je oče zbranim namenil nekaj besed in jih spomnil, da ni prijatelj temeljnih kamnov, saj je videl že mnogo takšnih, ki niso nikdar prišli dlje od začetne slovesnosti; in povedal jim je, kaj v resnici pomeni položiti poslednji kamen.^[8]

Od *Pensionata*, kjer je bil prvotni sedež Rimskega kolegija, ni ostalo prav nič. Podrli so ga, da bi lahko tam zgradili nove stavbe. Pa tudi tem, pravkar postavljenim zgradbam, ki so se držale centralnega sedeža Opus Dei, ni bilo usojeno postati dokončni Rimski kolegij. Bile so zgolj začasna »kletka«, ki je trenutno dobro služila svojemu namenu. Rimski kolegij, ustanovljen leta 1948, je v prvih letih svojega življenja deloval v stari vratarnici *Ville*, v tesnih prostorih in z

omejenim številom gojencev (nekateri od teh so imeli univerzitetni študij že končan, drugi pa so bili tik pred koncem). In vsem težavam navkljub je bila rast stalna in pospešena. Tako se celo sredi solza in kljub biču revščine zaiskri ustanoviteljevo veselje in zadovoljstvo:

Rimski kolegij! Punčica mojega očesa. Letos že prihajajo študentje iz Mehike, Portugalske, Irske, Italije, Španije ...^[9]

Pisalo se je leto 1952. Tisti študentje so bili prvenci novih regij. Medtem ko se je ustanovitelj ubadal z gmotnimi težavami, pa se je Rimski kolegij razrasel. Polagoma se je leto za letom vztrajno širil, toda oče ni bil povsem zadovoljen, saj si je glede števila gojencev postavil cilj, da bo ***zgornja meja pri dvesto***^[10] študentih. Kletka je bila kajpak premajhna za toliko ptičkov. In

vendar ga to ni zaustavilo: leta 1953 je v Villi Tevere bivalo že sto dvajset študentov, in ko je bil dvaindvajset let pozneje, leta 1975, na obrobju Rima zgrajen dokončni sedež Rimskega kolegija, je ustanovitelj še za časa svojega življenja dosegel zastavljeni cilj. Ves ta čas je Bog njegovo vero in prestane stiske nagrajeval s povračili. V tem življenju ga ne bi mogel bolje poplačati kot tako, da mu je dal okusiti sadove njegovega truda:

Ti fantje iz Rimskega kolegija, zadovoljno vzdikne, – vsi! – so velik božji blagoslov. Splača se trpeti in delati, še toliko bolj, ko se pokažejo ti zreli sadovi.^[11]

Zame ni dvoma, da je Gospodu v zadovoljstvo ta Rimski kolegij sv. Križa, kjer je deležen tolikšne ljubezni,^[12] zapiše ob neki drugi priložnosti.

Sredi petdesetih let si je ustanovitelj lahko čestital, da je zmagal v bitki s časom in se tako izognil polstoletni zakasnitvi apostolskega dela. Dokaz, da je svoj cilj dosegel, je bilo obilje sadov, vidnih in otipljivih:

Veselje je gledati učinkovitost tega Rimskega kolegija sv. Križa: sedaj bo iz njega prišlo šestdeset (60) novih doktorjev cerkvenih znanosti.

Preučite skupaj z Álvaroom možnosti za njihovo napotitev: nekateri bi lahko bili posvečeni decembra ali januarja, če junija še ne bodo izpolnjevali pogojev.^[13]

Ustanovitelj je jasno izdelan načrt imel v mislih že na začetku, ko je leta 1950 govoril o duhovnem dometu Rimskega kolegija sv. Križa in o njegovem pomenu za razvoj Dela.^[14]

Tako naj bi po ustanoviteljevi zamisli Rimski kolegij vsaj nekaj let, dokler regije ne bi bile dovolj razvite, predstavljal ***nadvse učinkovit način***

za pošiljanje orodij v vse regije.^[15]___

Ta stroj za kovanje laikov in duhovnikov je bil pravo kolesje, modro sestavljeno iz nadnaravnih, človeških in materialnih elementov: najprej božja milost, ki je temeljna in odločilna; zatem človekovo delo in trud; na tretjem mestu pa nepogrešljiva gmotna sredstva. Kot je oče svaril vikarje novih regij, ki so ga prosili, naj jim pošlje ljudi, zlasti duhovnike, se je bilo treba izogibati padcu v **nekakšen začarani krog.**^[16]___

Če so hoteli imeti izobražene ljudi, ki bi jim pomagali pri apostolskem delu, so morali najprej poslati v Rim koga iz teh držav, ki bi se lahko pripravil na mašniško posvečenje.^[17]___

In ni bilo dovolj, da so ljudi pošiljali v Rim, če niso pokrili tudi stroškov njihovega izobraževanja, bivanja in študija.^[18]___ Ustanovitelj je naposled oblikoval štipendijski sklad in uporabil načelo daj-dam ter se pri tem izražal zelo jasno:

Če bi se vsi obnašali do mene tako kot Čile, piše tamkajšnjemu vikarju, ne vem, kaj bi se zgodilo. Potem pa še hočete duhovnike. Ampak če ne bo štipendij, potem za Čile duhovnikov ne bo.^[19]

Tudi tiste v Kolumbiji je opominjal, da je treba želje o pomoči Rimskemu kolegiju tudi uresničiti ter od besed preiti k dejanjem:

Hvala lepa za želje, ampak če ostanemo pri željah, potem žal ne bo več mogoče pošiljati duhovnikov v Kolumbijo.^[20]

Še izrecneje piše v Peru:

Zelo sem vesel, da imate v mislih Rimski kolegij. Če bo Peru – Peru! – poslal štipendije, bo Peru imel več duhovnikov. Drugače pa jih ne bo imel.^[21]

Prav kmalu je Rimski kolegij vsem regijam zagotavljal **neprekinjene**

generacije duhovnikov.^[22] Bilo je vredno truda pomagati pri dokončanju gradnje in pridobivanju sredstev, saj je oče vsekakor bil ljubeč oče in ni kar na milost in nemilost prepustil revnih regij, ki niso mogle kriti štipendij.

Ustanovitelj je Rimski kolegij zasnoval kot »orodje vseh orodij« za to, da bi Delu dal pečat »rimskosti« in vzdrževal njegovo edinost. Nikdar ni bil njegov cilj vzgajati nadljudi niti ni v Rim pripeljal najboljših iz posameznih regij. Globoko v sebi pa je gojil misel na radostni trenutek, ko bo imel na razpolago legijo dobro izobraženih duhovnikov in laikov, ki se bodo iz Rima podali v daljne dežele kot prinašalci istega sporočila in istega duha. Vsako leto je imel zbrano novo generacijo duhovnikov, tik pred razpršitvijo po svetu; na to jih je spominjal ustno in v pismih. Tako je na primer julija 1957 nagovoril bodoče duhovnike:

V tem času, ko je Gospod – že v nekaj kratkih letih – želel razsejati seme v božanski razpršitvi po mnogih deželah, pa Sejalec hoče, da se širitvijo ne zmanjša jakost. In vi imate med svojimi brati in sestrami jasno in nadnaravno poslanstvo učinkovito prispevati, da se ta jakost ne izgubi, kajti vedno boste orodja edinosti in povezanosti.^[23]

To je ustanovitelj neutrudno ponavljal in zahteval od vsake skupine novih duhovnikov; tako tudi aprila 1958:

Predragi! Ne bom vam ponavljal, saj ste že tisočkrat slišali iz mojih ust, da ste duhovniki učinkovito orodje edinosti v našem Opus Dei. Vseeno pa bi vam želel reči naslednje: vedno imejte v mislih, da se izpolnjevanje te dolžnosti – orodja edinosti – jasno pokaže s tem, da z enako veselo požrtvovalnostjo nenehno ljubite in služite svojim bratom in sestram v

obeh sekcijah našega Dela ter mojim sinovom v Duhovniški družbi sv. Križa.^[24]

* * *

Kakor hitro je bilo mogoče, je ustanovitelj z odlokom, označenim z 12. decembrom 1953, v Rimu ustanovil Rimski kolegij sv. Marije. Cilj tega mednarodnega centra za izobraževanje članic Opus Dei je bil isti kot v primeru prej opisanega moškega centra: spodbujati tesnejšo zedinjenost z Bogom in pripraviti te osebe na plodovito apostolsko delovanje. Kolegij, tako pravi odlok o ustanovitvi, »bodo sestavljale ženske, ki bodo iz vseh držav prihajale v večno mesto, kjer je središče in glava Katoliške cerkve ter sedež sv. Petra, Kristusovega vikarja, in njegovih naslednikov, tako da bo za Opus Dei posebno orodje edinosti in povezanosti«. ^[25]_____

Postati bolj rimski je za ustanovitelja pomenilo postati bolj vesoljen, bolj katoliški. Nikoli ne bi dopustil, da bi se govorilo o nacionalističnem Opus Dei. To je zavračal z neverjetno ostrino:

Če bi, potem ko me bo Gospod poklical na obračun, moji otroci kje poskušali napraviti nekakšen Opus Dei, zaznamovan z neko državo – irski Opus Dei, francoski Opus Dei, španski Opus Dei itd. –, potem bi jaz vstal iz groba in izrekel prekletstvo izobčenja nad tem slabim duhom, saj bi to bil začetek diabolične razdeljenosti v tej družini, kjer moramo biti vsi zelo zedinjeni, se zanimati za vsakogar, ne da bi pri tem kadarkoli postavljali kakršnekoli narodnostne ali diskriminatorne zapreke.^[26]

Zgodba o razvoju Rimskega kolegija sv. Marije je precej podobna tisti o Kolegiju sv. Križa – ne samo kar se

tiče njegovega namena in delovanja, ampak tudi glede pomanjkanja, v katerem je prišel na svet, ter njegove nagle rasti v teku let. V dveh stvareh pa vendar ne sovpadata: prva je datum njegove ustanovitve, druga je povezana s časom ustalitve na dokončnem sedežu. Ozrimo se v preteklost in spomnimo, da je meseca junija 1948 Jožefmarija zaslutil in spoznal, da je ***nastopila ura Boga***, čas za širitev Dela.

Ustanovitelj se je na ta božji predlog, ki bi mu priskrbel osebje za njegov podvig, odzval naglo in velikodušno. Še istega meseca, 29. junija 1948, je podpisal odlok o ustanovitvi Rimskega kolegija sv. Križa.

Zgodovina drugega kolegija, ki se imenuje po sv. Mariji, je z vidika njegovega rojstva drugačna. Zaradi pomanjkanja osebja še ni nastopil primeren trenutek: ***Zaenkrat***, piše septembra 1952, ***ne moremo začeti z rimskim kolegijem ženske sekcije***.

Občutno odlašanje z mednarodnim izobraževalnim centrom v Rimu, namenjenim članicam Opus Dei, je bilo predvsem povezano z razmahom apostolata, ki so ga v Italiji opravljali moški. Tem je namreč oče januarja 1949 zastavil ambiciozen načrt apostolske širitve po univerzitetnih mestih. To se je dogajalo v času, ko je Opus Dei v Španiji – kjer je bil takrat glavni vir poklicev – štel mnogo manj žensk kot moških, kar je očeta skrbelo.^[28] Ob vsem tem je ustanoviteljeva molitev reševala težave, ki jih ni bilo malo. Številu žensk, ki je bilo potrebno za vodenje najrazličnejših apostolskih dejavnosti ženske sekcije, je bilo treba dodati še tiste, ki so jih potrebovali za oskrbo novih študentskih domov in centrov v Rimu, Milanu, Neaplju, Palermu, za sedež Centralnega sveta ter za dom duhovnih vaj. Za tak podvig Jožefmarija ni imel sredstev.

Oziroma, bolje rečeno, imel je le eno sredstvo – sredstvo, ki ne odpove.

Zgodba o tem, kar se je pozneje razvilo v sedež Rimskega kolegija sv. Marije, se je začela tam, kjer bi bilo najmanj pričakovati. Leta 1948 je zdravnik Jožefmariju predpisal redno hojo. Po celodnevnem trdem delu je šel pogosto z avtomobilom v bližnji Castalgandolfo, da bi se tam gibal na svežem zraku. Z Álvaro se je sprehajal ob cesti nad jezerom Albano, pred hišo baronice Campello. Razgled je bil čudovit, toda na očetu je bilo mogoče zaznati skrivno težnjo, ki ga je nagibala, da se je obračal v nasprotno smer in se zazrl v vsečo hišo gospe Campello. Molil je zdravamarije in še Álvaro spodbujal k molitvi, da bi nekega dne stavba pristala v njihovih rokah. Ni šlo za kakšno razkošno palačo, stala pa je na lepem kraju, nedaleč od Rima in v bližini papeževe letne rezidence. Tudi ni bila v posebno dobrem

stanju. Baronica jo je uporabljala za zbiranje beguncev iz komunističnih držav vzhodne Evrope, predvsem Romunov.^[29]_____

Spomladi 1948 je baronica Álvaro omogočila, da je tam imel duhovno obnovo za mlade Italijane. In naslednje leto se je nekega dne ponudila, da jim hišo odstopi. Ker pa je zemljišče, na katerem je bila zgrajena, pripadalo Svetemu sedežu, je bilo treba to primerno urediti in Pij XII. jim je služnostno pravico rade volje podelil. Stavba je bila izpraznjena 21. julija 1949. Tega dne je oče zapisal v svojo beležnico:

Castelgandolfo! Laus Deo! Že prej jo je krstil z imenom *Villa delle Rose* ter jo v okviru svojih načrtov predvidel kot bodoči dom duhovnih vaj in študijski center ženske veje Dela.^[30]_____

Deset let pozneje, leta 1959, je sveti oče Janez XXIII. posestvo predal v last Opus Dei. To je v tistem trenutku prišlo kot naročeno, kajti *Villa*

Sacchetti, stavba, ki se je držala Ville Tevere, ni mogla več zagotavljati nastanitve gojenkam Rimskega kolegija sv. Marije, katerih število se je v zadnjih letih pomnožilo.

Ustanovitelj je nemudoma odločil, naj se hiša v Castelgandolfu (*Villa delle Rose*) razširi, da bi se mogle študentke preseliti tja v najkrajšem možnem času. Izdelava gradbenega načrta se je začela 7. julija 1959 in 19. aprila 1960 je stekla prenova stavbe.

[31]

Oče, ki je malo predtem položil poslednji kamen v Villi Tevere, se je spet znašel sredi gradbenih del, ne da bi se mogel ustaviti in si oddahniti. Njegova prednost je sedaj bila v tem, da je z nenehnim obiskovanjem prejšnjega gradbišča ter na podlagi preteklih napak in pravih odločitev pridobil toliko izkušenj, da je lahko novo gradnjo spremljal tudi brez vsakodnevnega plezanja po zidarskih odrih. Zato je

sklenil, da svoj doprinos omeji predvsem na proučevanje načrtov in poročil na papirju. Potem je šel 1. januarja 1962 v Álvarovem spremstvu pogledat, kako gradbena dela v *Villi delle Rose* napredujejo, in kot je bilo pričakovati, podal cel kup pripomb. Od tistega dne je nenehno bedel nad potekom gradnje in prenove tiste hiše. Kot je dejal v pismu Encarniti Ortega, se je ponavljala ista zgodba kot v Villi Tevere:

Rimski kolegij sv. Marije napreduje, vendar s številnimi dolgovi. Srčno si želim, da se ta kletka dokonča in se napolni s ptički. Koliko slave za Boga, našega Gospoda, bo prineslo to delo!

[32]

Ko je bila obnova stavbe končana, je oče določil praznik 14. februar 1963 kot dan za otvoritev novih prostorov. Ob pol šestih popoldne je daroval sveto mašo, predtem pa posvetil

oltar. Tik pred obhajilom so morali njegovo dušo preplaviti spomini na Študentski dom Ferraz in Zavod sv. Elizabete, saj je svoje hčere, preden jih je obhajal, nagovoril z besedami:

Z dovoljenjem, vzvišeni Gospod v Najsvetejšem zakramentu.

Hčere, pred našim Gospodom v svetem zakramentu in pred Gospodovo presveto Materjo, ki je naša Mati, čutim isto hvaležnost kakor prvikrat, ko smo postavili tabernakelj; kakor prvikrat, ko smo z besedami emavških učencev Gospodu rekli: Ostani z nami, kajti brez Tebe se dela noč.

V nekaj besedah bi vam želel reči: začutite tudi ve v svojem srcu veliko gorečnost, veliko navdušenje; navdušenje, ki se mora pokazati v dejanjih, ljubezen so dejanja, ne pa lepe misli. [...]

Ne razočarajte Boga, našega
Gospoda.

Ne razočarajte njegove svete Matere.

Ne razočarajte mene, ki sem v to hišo
vložil toliko hrepenenja, toliko
ljubezni in toliko upanja.^[33]

Prosil jih je za zvestobo. Od njih je
zahteval, naj se dvignejo na raven
njegovih upov. Ni se pritoževal nad
njimi. Nasprotno, sedaj je imel v
rokah še drugo orodje za širitev –
orodje za izobraževanje žensk v Delu
–, ki bo šlo v korak s podobnim
centrom na moški strani. Zato se v
njegovih pismih pojavi obilje
hvalospevov:

Oba rimska kolegija sta pravi
blagoslov: kolikšno in kako dobro
delo bodo po vsem svetu vršili ti
sinovi in te hčere!^[34]

Ali ko poudarja:

Fantje iz Rimskega kolegija sv. Križa so svoj študij sijajno opravili. In enako te hčere iz Rimskega kolegija sv. Marije. Pripravlja se čudovita gredica za služenje Cerkvi, za uresničevanje dobrega in prinašanje miru vsemu človeštvu.^[35]

Poslednjikrat je svoje hčere v *Villi delle Rose* obiskal v jutranjih urah ravno tistega dne, ko je umrl, 26. junija 1975.

* * *

Pogosto je ustanovitelj svojim otrokom govoril, da je ***nevednost največji sovražnik naše vere in obenem največja ovira za to, da se dovrši zveličanje duš.***^[36] Nevednost, ki pestí ne samo neizobražene, ampak tudi ljudi, ki sicer uživajo ugled na številnih področjih družbe: v politiki, gospodarstvu, medicini, v podjetjih, manjka pa jim verska izobrazba. Takšni kristjani so pogosto bili plen zmotnih nauk in

so marsikdaj oddaljeni od Cerkve. Zato je ustanovitelj tako poudarjal, da morajo njegovi otroci poleg strokovne usposobljenosti pridobiti tudi globoko doktrinalno znanje o katoliški veri, ki bo zmoglo vzdržati spremenljivost sedanjega časa in »modne trende« v znanosti.

V tem pogledu ustanovitelj ni bil pristaš karizmatičnega pristopa.^[37] Nevednost, je odločno zatrjeval, se premaguje s študijem, študij pa zahteva napor, kajti znanje se ne deli brezplačno:

Ne pričakujmo razsvetljenj od Boga, saj ni razloga, da bi nam jih podelil, če nam daje že konkretna človeška sredstva: študij, delo.^[38]

O njegovem življenju ni mogoče reči, da je bilo ravno lagodno. Bilo je nenehna borba. Brezdelja ni poznal. Ko je poleti 1947 na posestvu Molinoviejo svojim sinovom govoril o izidu svojega bivanja v Rimu, je

stanje povzel s temi besedami: ***Opus Dei je – z božjo pomočjo – najprej zmagal v teološki bitki in potem v cerkvenopravni bitki.*** Nato je dodal: ***Sedaj bije izobraževalno bitko, ki bo – če ste zvesti – kmalu končana.***

[39]

Z izobraževalno bitko se je ubadal od samega začetka Dela. In zdaj, potem ko je bil februarja 1947 pridobljen *decretum laudis*, je kljub začasnosti kanonične rešitve imel pravno podlago za razvoj apostolata Opus Dei na svetovni ravni. Po zmagi v prvi cerkvenopravni bitki se je torej lahko bolj posvetil nalogi, da svojim hčeram in sinovom zagotovi celovito izobrazbo.^[40] Nova etapa, o kateri jim je govoril (zahtevnejša in nujnejša kot v preteklosti), je bila zaznamovana s Študijskim programom iz leta 1951. V tem dokumentu so bili posebej opredeljeni institucionalni tečaji iz filozofskih in teoloških predmetov,

pri čemer je bilo jasno določeno, da morajo vsi člani Opus Dei brez izjeme slediti študijskim načrtom, in sicer s tempom, ki je prilagojen njihovim družinskim in poklicnim razmeram. Na ta način so lahko opravljali te študijske obveznosti, ne da bi morali zaradi tega omejeovati svojo običajno zaposlitev in dejavnost.

Po svojem obsegu in temeljitosti so bili učni načrti posameznih predmetov, vsaj v primeru numerarijev, izdelani s tolikšno globino kot tisti, ki so bili v veljavi na papeških univerzah v Rimu.^[41] Temu programu iz leta 1951 je bil 14. 2. 1955 dodan še podoben študijski načrt za žensko sekcijo Opus Dei, da bi mogle tudi numerarije pridobiti kakovostno doktrinalno izobrazbo na področju filozofije, teologije, svetopisemskih znanosti, liturgije in cerkvenega prava.^[42]

Ti študijski programi niso ostali neopaženi s strani Svetega sedeža. Ob petindvajseti obletnici ustanovitve Opus Dei je kardinal Pizzardo, prefekt Kongregacije za semenišča in univerze, ustanovitelju poslal pismo, v katerem je iskreno pohvalil *Ratio Studiorum* članov Opus Dei. Kardinal je izpostavil zlasti dejstvo, da numerariji laiki poslušajo predmete po dvoletnem programu filozofije in štiriletnem programu teologije »v enaki meri kot duhovniki«. ^[43]

Pizzardove besede so bile ustanovitelju v resnično tolažbo, kot je v odgovoru na kardinalovo pismo tudi sam priznal: ***Med vsemi odgovornostmi, ki jih je Gospod hotel naložiti na moja uboga in ponižna ramena, mu je dejal, je zagotavljanje čim boljše duhovne in znanstvene izobrazbe članom ustanove tista, ki jo dojemam kot posebej nujno in tehtno.*** ^[44] Ta

nujnost ga je spodbudila, da je vzpostavil célo mrežo izobraževalnih centrov, v katerih naj bi se usposabljali člani numerariji, bodisi v svojih regijah (regionalni centri) bodisi v Rimu (medregionalna centra: Rimski kolegij sv. Marije in Rimski kolegij sv. Križa).^[45] Toda ustanoviteljevo živo zanimanje za uresničitev tega, kar je bilo določeno v študijskih programih, ni izviralo zgolj iz znanstvenih nagibov, kajti ***posebno in poglobitno poslanstvo Opus Dei ni ukvarjanje s cerkvenimi znanostmi, temveč posvečevanje svetnih poklicev***^[46] (čeprav je predvidel tudi to, da se nekateri lahko posebej posvetijo cerkvenim vedam). Vsako človeško znanje namreč more postati orodje apostolata, poleg tega pa je poznavanje bogoslovnih ved zagotovilo za trdnost v notranjem življenju in za globlji odnos z Bogom.

Sčasoma je enotnost filozofsko-teološke izobrazbe njegovih članov močno pripomogla k večji intelektualni povezanosti celotnega Dela, vendar ne da bi mu to vtisnilo nekakšen pečat izključujoče istoličnosti. Tako je, sledeč smernicam cerkvenega učiteljstva, poučevanje potekalo ***skladno z duhom, naukom in načeli*** svetega Tomaža Akvinskega, toda brez omejevanja na usvajanje in ponavljanje samo njegovih naukov, kajti Opus Dei nima lastne korporativne doktrine.^[47]

Opus Dei, je izrecno trdil ustanovitelj, ne bo nikdar zagovarjal oziroma širil nobene lastne filozofske ali teološke šole. Člani našega združenja se morajo vedno izobraževati z najširšim čutom svobode: qua libertate Christus nos liberavit, s svobodo, ki nam jo je pridobil Kristus. Ta duh svobode je ena bistvenih značilnosti našega Dela.^[48]

Takšna svoboda mnenj v zadevah, ki so prepuščene prosti presoji, in spoštovanje do drugačnih pogledov je temelj sobivanja in povezanosti.^[49] To pa je še en izraz duha edinosti znotraj Opus Dei ter njegove odprtosti za družbene stike.

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Pismo Adolfu Rodríguezu Vidalu, vikarju v Čilu, EF-540811-2. Pismi vikarjema v Mehiki in v Združenih državah, Pedru Casciaru Ramírezu in Joséju Luisu Múzquizu de Miguelu (EF-540810-1 in EF-540811-1), v katerih se navedeni stavki dobesedno ponovijo.

^[2] Pismo Pedru Casciaru Ramírezu, EF-540810-1.

[3] Prim. Pismo Teodoru Ruizu Jusuéju, EF-541019-8. Dejansko so duhovniki Opus Dei imeli ogromno dela na obsežnem apostolskem področju, tako med moškimi kot med ženskami. Morali so poskrbeti tudi za posebno izobraževanje vseh članov, bedeti nad edinostjo Dela in vršiti večji del duhovnega vodenja.

[4] Pismo Xavierju de Ayali Delgadu, EF-550306-2.

[5] *Božji prijatelji*, št. 55.

[6] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 599.

[7] *Prav tam*, 612.

[8] Prim. Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4462. Tistega 9. januarja je imel oče popoldne še z žensko sekcijo Dela preprosto slovesnost v zahvalo za poslednji kamen Ville Tevere. Prim. Isabel La Porte Ríos, *Sum.* 5116.

[9] Pismo Joséju Luisu Múzquizu de Miguelu, EF-520930-1; prim. tudi Ignacio Celaya Urrutia, *Sum.* 5885. Na začetku je ustanovitelj razmišljal o nakupu rimske stavbe *Oratorio del Gonfalone*, da bi tam uredil sedež Rimskega kolegija sv. Križa. Kljub številnim poskusom je ni bilo mogoče pridobiti, tako da so morali študentje in profesorji bivati v *Pensionatu*, pozneje pa v novozgrajenih prostorih. Prizadevanja v zvezi s stavbo *Gonfalone* so se začela že leta 1948 (prim. Pismo Franciscu Botelli Raduánu, EF-490114-1) in se nadaljevala še v juniju 1949; takrat je ustanovitelj Generalnemu svetu pisal: ***Zadevi Castelgandolfo in Gonfalone lahko štejete za rešeni, vendar se bo stvar še vlekla, dokler ne bodo urejeni papirji*** (prim. Pismo članom Generalnega sveta, EF-490610-1). Toda med papirji se je upanje končalo.

^[10] Pismo članom Generalnega sveta,
EF-540603-1.

^[11] Pismo Amadeu de Fuenmayorju
Champínu, EF-540421-1.

^[12] Pismo članom Generalnega sveta,
EF-551224-1.

^[13] Pismo članom Generalnega sveta,
EF-560508-1.

^[14] Prim. Pismo Pedru Casciaru
Ramírezu, EF-500923-7.

^[15] Pismo Manuelu Botasu Cuervu,
EF-550306-9.

^[16] Prim. Pismo Teodoru Ruizu
Jusuéju, EF-520906-2.

^[17] Prim. Pismo Pedru Casciaru
Ramírezu, EF-530202-1.

^[18] Prim. Pismo Ricardu Fernándezu
Vallespínu, EF-540302-10. Prispevki v
naravi so bili najrazličnejši: iz Milana
in Palerma so na primer za Rimski

kolegij pošiljali vino; prim. Pismo članom Dela v Palermu, EF-540405-10.

[19] Pismo Adolfu Rodríguezu Vidalu, EF-540302-9.

[20] Pismo Teodoru Ruizu Jusuéju, EF-540323-8.

[21] Pismo Manuelu Botasu Cuervu, EF-540323-1.

[22] Pismi Pedru Casciaru Ramírezu in Manuelu Botasu Cuervu, EF-540930-2 in EF-540930-1.

[23] Pismo članom Dela, ki bodo posvečeni v duhovnike, EF-570724-1.

[24] Pismo članom Dela, ki bodo posvečeni v duhovnike, EF-580402-1.

[25] Odlok o ustanovitvi Rimskega kolegija sv. Marije, 12. 12. 1953, v: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental* 36, str. 557–558. Ustanovitelj je oba centra,

Rimski kolegij sv. Križa in Rimski kolegij sv. Marije, opredelil s temi besedami:

Veste, kaj pomeni Rimski kolegij sv. Križa? Kolegij, otroci, je srečanje src, ki – consummati in unum – oblikujejo eno samo srce, ki utripa z isto ljubeznijo. Je srečanje hotenj, ki sestavljajo eno samo voljo za služenje Bogu. Je srečanje umov, odprtih za sprejemanje vseh resnic, ki razsvetlujejo našo skupno nadnaravno poklicanost.

Rimski, ker smo mi sami po svoji duši, po duhu, zelo rimski. Ker v Rimu prebiva sveti oče, Kristusov namestnik, sladki Kristus, ki je navzoč na zemlji.

Svetega Križa pa zato, ker je Gospod nekega 14. februarja hotel Delo okronati s križem, ki je kakor zaključek zgradbe ... In ker je Kristusov križ zapisan v življenju Opus Dei že od njegovega začetka,

*tako kot je zapisan v življenju
vsakega od mojih otrok. Pa tudi
zato, ker je križ prestol
Gospodovega kraljevanja in ga
moramo povzdigniti v višave, na
vrh vseh človeških dejavnosti*
(Mario Lantini, *Sum.* 3599).

V zvezi z Rimskim kolegijem sv.
Marije: prim. Álvaro del Portillo,
Sum. 598 in 613; Javier Echevarría,
Sum. 2193; Encarnación Ortega
Pardo, PM, l. 45v; Mercedes Morado
García, PM, l. 1035.

[26] Javier Echevarría, *Sum.* 2198.

[27] Pismo Amadeu de Fuenmayorju
Champínu, EF-520911-1.

[28] ***Skrbi me***, piše ustanovitelj, ***ker
potrebujemo več ljudi za žensko
sekcijo v Italiji. Pomislite, da sta
brez oskrbe Milano in Palermo in
da ta hiša – te hiše – v četrti Parioli
prav tako potrebujejo vsaj
podvojitev osebja ... in da lahko z***

božjo pomočjo vsak trenutek steče zadeva Terracina (Pismo članom Generalnega sveta, EF-510608-1).

[29] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 777 in *Sum.* 614.

[30] Prim. Pismo članom Generalnega sveta, EF-490615-1, in članom Dela v Veliki Britaniji, EF-490706-3. V letih od 1949 do 1954 so v *Villi delle Rose* potekali izobraževalni tečaji za člane iz italijanske regije; z letom 1955 so te dejavnosti prenesli v hišo *Castello di Urìo* ob Komskem jezeru na severu države. Prvi tečaj za moške se je začel 31. avgusta 1949. Prim. Pismo Xavierju de Ayali Delgadu, EF-490829-3.

[31] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 614; Mercedes Morado García, RHF, T-07902, str. 65. Simbolični »temeljni kamen« tega novega sedeža je bila Marijina slika z Detetom, ki je bila nekoč v babičini lasti. Prim. Teresa Acerbis, *Sum.* 4960.

[32] Pismo, EF-620710-1. Ker se je gradnja zavlekla, je oče, da bi spodbudil delavce in bi bilo vse čim prej končano, naročil, naj se v del hiše že vseli skupina numerarij in numerarij pomočnic. To se je 7. septembra 1962 tudi zgodilo in naslednji dan je José Luis Múzquiz daroval mašo v začasni kapeli ter shranil Gospoda v tabernakelj. Prim. Mercedes Morado García, RHF, T-07902, str. 67.

[33] Mercedes Morado García, RHF, T-07902, str. 68; prim. tudi Teresa Acerbis, *Sum.* 4960; Pismo članicam Dela v Mehiki, EF-630200-1.

[34] Pismo članom Generalnega sveta, EF-560110-1.

[35] Pismo članom Regionalne komisije v Španiji, EF-570704-1.

[36] ***Kot je namreč zapisal že Tertulijan, desinunt odisse qui desinunt ignorare*** – prenehajo

sovražiti, ko preneha njihova nevednost (Tertulijan, *Ad Nationes*, 1, 1). Prim. *Pismo* 9. 1. 1951, št. 8.

[37] Prim. Julián Herranz Casado, *Sum.* 3911.

[38] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 956; prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2281.

[39] Álvaro del Portillo, PR, str. 954; prim. Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7512.

[40] V prvih letih Opus Dei je oče, kakor hitro je kdo zaprosil za sprejem, osebno imel zanj govore o duhovnem, asketskem in apostolskem izobraževanju. Že v času Akademije DYA je poskrbel, da so tam organizirali tečaj apologetike za študente. V Študentskem domu Ferraz je nadaljeval s temi dejavnostmi – s študijskimi krožki, govori, mesečnimi duhovnimi obnovami, s pogostimi meditacijami,

duhovnim vodenjem itd. – in kmalu po koncu vojne je odprl prva študijska centra: Diego de León za moške leta 1941 in Los Rosales za ženske leta 1945.

[41] »V petletnem obdobju, ko sem bil študijski prefekt (1956–1961), sem bil stalna priča ogromnega očetovega prizadevanja, da bi svojim otrokom zagotovil globoko in trdno doktrinalno, filozofsko in teološko izobrazbo,« pričuje msgr. Julián Herranz Casado in še dodaja, da je temu sledila tudi »dosledna uvedba študijskega programa iz leta 1951 v vseh regijah (ti učni načrti niso glede znanstvene temeljitosti in števila ur, namenjenih posameznim predmetom, prav nič zaostajali za študijskimi programi najboljših cerkvenih fakultet)« (*Sum.* 3911).

[42] Ustanovitelj bi bil želel poslati svoje hčere na cerkvene univerze, vendar takrat veljavni predpisi tega

niso dopuščali. Vseeno pa je svetemu očetu izrazil svojo zaskrbljenost, saj so bile civilne ustanove visokošolskega izobraževanja za ženske odprte, medtem ko do univerzitetnega študija cerkvenih znanosti niso imele dostopa. Potem ko je na svojo prošnjo prejel negativen odgovor, je vztrajal pri tem, da naj njegove hčere opravljajo študij filozofije in teologije na Rimskem kolegiju sv. Marije ter v okviru regionalnih študijskih centrov na podoben način, kot je to veljalo za moške, se pravi s poglobljenostjo na univerzitetni ravni. Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2199; in Julián Herranz Casado, *Sum.* 3917.

[43] Prim. Pismo kardinala Pizzarda ustanovitelju, 24. 9. 1953, v: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental* 39, str. 561–563. Tudi kardinal Valerio Valeri mu je ob tej priložnosti čestital ter z občudovanjem izpostavil, da so v

Opus Dei vsi deležni globokega individualnega izobraževanja na asketskem, kulturnem, strokovnem in apostolskem področju, »ki se začne s trdnimi temelji, potem pa se neprekinjeno nadaljuje vse življenje«. Prim. Pismo kardinala Valerija, 25. 9. 1953, v: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental* 38, str. 560–561. To dejstvo je bilo trdno določeno že mnogo let poprej, ko je ustanovitelj v nekem svojem pismu dejal: ***Vaše izobraževanje se nikoli ne konča: vse svoje življenje boste morali s čudovito ponižnostjo izpopolnjevati svojo osebnostno, duhovno, versko-doktrinalno, apostolsko in strokovno izobrazbo*** (Pismo 6. 5. 1945, št. 19). O permanentnem izobraževanju duhovnikov: prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 764.

[44] Pismo iz Madrida, EF-531009-1.

[45] Prim. Rolf Thomas, *Sum.* 7685 in 7686.

[46] *Pismo* 9. 1. 1951, št. 20.

[47] Drugi vatikanski cerkveni zbor priporoča poglobljanje v »skrivnosti odrešenja s pomočjo razmišljanja pod vodstvom učitelja sv. Tomaža, da bi vanje čim globlje prodrli in odkrili njih medsebojno povezanost« (odlok *Optatam totius*, št. 16). Iz tega, je dejal ustanovitelj, ***ni mogoče sklepati, da bi se morali omejiti na usvajanje in ponavljanje vseh nauk sv. Tomaža in samo njegovih nauk. Gre za nekaj povsem drugega: gotovo moramo gojiti doktrino Angelskega učitelja, ampak na enak način, kot bi jo gojil on, če bi živel v sedanjem času. Zato bo včasih treba dokončati, kar je on lahko samo začel, in zaradi tega vzamemo za svoja tudi vsa odkritja drugih***

avtorjev, ki ustrezajo resnici

(Pismo 9. 1. 1951, št. 22).

[48] *Prav tam*, št. 23. To načelo ne dopušča izjem in velja za katerokoli področje človeškega znanja: ***Niti v tem, kar zadeva strokovne znanosti, člani Dela ne smejo osnovati šole, ki bi bila uradna šola Opus Dei, kajti naš duh – tako odprt in tako poln razumevanja do vseh – nas neizogibno vodi k spoštovanju vseh dopustnih mnenj*** (*prav tam*, št. 24). Naj mimogrede povemo, da je označba Dela kot združenja nazoren dokaz za to, da se je ustanovitelj že začel izogibati izrazoslovju, značilnemu za svetne ustanove.

[49] Upanje, ki ga je ustanovitelj polagal v učinkovitost čuta svobode v praksi, je več kot občudovanja vredno: ***Ta svoboda bo rodila zdrav čut osebne odgovornosti, ki vam bo dala mirnost, poštenost in***

prijateljstvo do resnice, obenem pa vas obvarovala vseh zmot; ker boste iskreno spoštovali zakonita mnenja drugih in boste znali ne samo odpovedati se svojemu mnenju, kadar boste videli, da ne ustreza resnici, ampak tudi sprejeti drugačen pogled, ne da bi se zaradi spremembe stališča čutili ponižane (prav tam, št. 25).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/3-
izobrazevalna-bitka/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/3-izobrazevalna-bitka/) (10. Avg. 2025)